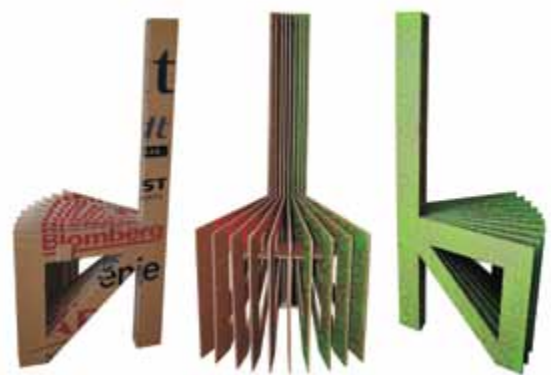

MANJ JE VEČ

LESS IS MORE

Visoka šola za dizajn

"Less is more" has been a cohesive idea and an umbrella theme for the "workshop" carried out at the Departments of Interior design and Visual communication at the Academy of design in Ljubljana, an independent institute for higher education. The interdisciplinary workshop was coordinated by lecturers from various fields of design. Participating students of interior design and visual communications had the opportunity to develop their ideas and to work on their design in terms of developing new packaging and on the level of designing adequate configuration for the packaging – informative value. The project was carried out on the incentives of the Ministry of culture of the Republic of Slovenia.

Razstava študentov Katedre za vizualne komunikacije in Katedre za notranjo opremo Visoke šole za dizajn v Ljubljani, samostojnega visokošolskega zavoda, na Gospodarski zbornici Slovenije.

»Less is More« je bila povezovalna ideja, iztočnica in rdeča nit delavnice (tako imenovanega »workshopa«), ki je potekala na Katedri za notranjo opremo in Katedri za vizualne komunikacije na Visoki šoli za dizajn v Ljubljani.

Poudarek je bil na racionalizaciji in dodani vrednosti kartonaste, polipropilene embalaže, ki je sicer v realnosti zavržena in neuporabna/neuporabljena. Zadana naloga delavnice je bila, kako embalažo nadgraditi, da bo imela trajno dobo izdelka in uporabnega predmeta.

Delavnica je potekala interdisciplinarno v sodelovanju s predavatelji z različnih področij oblikovanja.

V okviru delavnice so študentje notranje opreme in vizualnih komunikacij imeli možnost dela na projektu v smislu načrtovanja nove embalaže in na nivoju oblikovanja zunanje embalaže – sporočilnosti.

Osnovna zasnova projekta je bila predstavljena študentom na uvodnem predavanju o kreativnih embalažah. Svoje zamisli, ideje in potencialne rešitve so nato študentje predstavili na preliminarnih skicah, ki so bile v posameznih primerih nadgrajene s predstavitvijo v 3D izvedbi z izrisi in prototipi.

Delavnica »Less is More« je bila s študenti izvedena dvostopenjsko oziroma v dveh sklopih. Prvi sklop je potekal v Laboratoriju za kreativne industrije, kjer so študenti notranje opreme načrtovali koncept in konstrukcijo plašča embalaže.

Na podlagi razvoja koncepta so nastali trije sekundarni, »re-design« izdelki. Idejna zasnova Teje Pavlin, študentke notranje opreme, je bil stol kot sekundaren izdelek kartonaste embalaže pralnega stroja. Študent notranje opreme Luka Kern je

v idejni zasnovi embalažo, namenjeno trem varčnim žarnicam, v sekundarni funkciji preoblikoval v svetilko. Razvil je domišljen plašč, ki je zasnovan na sami embalažni površini in dopušča preprosto adaptacijo embalažnega ovoja v oblikovano svetilko. Druga idejna zasnova študenta Luke Kerna je ptičja krmilnica, narejena iz polipropilena. Zasnova krmilnice je namenjena namestitvi v samo krošnje drevesa. Ptice lahko z veje dosežejo krmilnico, ki je v obliki visečega "jabolka" in ima odprtine za hrano. V nadaljevanju v drugem sklopu delavnice so študenti nadgrajevali koncept in oblikovali celovito grafično podobo embalaže, tako z vizualnega vidika kot tudi njene uporabne vrednosti, ki naj bi bila večnamenska. Za vizualno nadgradnjo v grafičnem vidiku oblikovanja so študenti vizualnih komunikacij v sodelovanju s študenti notranje opreme za primere embalaž svetilke, krmilnice in stola aplicirali grafične elemente do končnega produkta.

Razstavljene embalažne podobe izdelkov so predstavljene na plakatih in nekatere v obliki prototipov. Vsebujejo uporaben vidik, ki je preprost, dovolj sodoben in izviren z vidika sodobne potrošniške družbe. Obenem ponazarjajo racionalizacijo in minimalizem v dizajnu, recikliranje materialov in funkcionalnost uporabe potrošnih izdelkov v sodobni, postmoderni bivanjski kulturi.

Prednost novih embalažnih prototipov študentov je inovativnost, preprostost in »home made« (izdelano doma) princip. Slabost so določene tehnične pomanjkljivosti v smislu materialov, možnosti dotiskov in izsekov, ki pogosto idejne zasnove študentov. Navedene pomanjkljivosti so lahko z vidika izdelave orodij in proizvodnih postopkov embalažnih celot določen "zagonski" strošek.

Pri pripravi končnih izdelkov bi bilo treba upoštevati tudi ergonomski vidik, ki bi ga morali izvesti v sekundarni fazi.

Ime in ideja »Less is More« se lahko implementira kot nova "razvojna blagovna znamka", ki omogoča prihodnost različnim inovativnim embalažam.

Spodbujala bi razvoj novih embalaž pod svojim imenom, omogočala tudi natečaje in naknadne delavnice (tako imenovane »workshope«), tako v dejanskem procesu načrtovanja – umetniških akademij, šol, kot tudi v socialnih omrežjih kot način povezovanja in marketinga.

Nabor določenih embalažnih idej bi bil na voljo podjetjem, ki bi bili pripravljeni investirati v določeno inovativno embalažo.

Projekt smo izvedli na pobudo Ministrstva za kulturo

Mentorji: Nada Rožmanec Matičič, Mojca Perše, Katarina Klemen, Aljoša Kolenc
Organizatorji: Nika Grabar, Petra Bevek, Jasmina Perovšek

Študenti na projektu: Tea Pavlin, Luka Kern, Nina Berlič, Marko Watt Kunst Stones, Urša Olip, Manca Flajs, Dušanka Novaković, Katja Vravnik, Tjaša Cigula, Nina Jančič, Nadja Keržan, Jalen Mint, Anja Moškon, Karmen Slovša, Vida Vovk Pezdri, Mateja Krušlin in Anja Čekada.

Katarina Klemen, Petra Bevek
in Nada Rožmanec Matičič

STANDARDIZACIJA V PAPIRNIŠTVU

STANDARDIZATION IN PAPER INDUSTRY

SIST, Slovenski Inštitut za standardizacijo

Standards are present everywhere and most of the time we are not aware of them. They accompany us at our workplace, on the street, at home and at leisure. They bring order and consistency to our lives and make sure we are safe and healthy, the environment less polluted and the products reliable, of quality and compatible.

Prvi primer standardizacije nastal v papirni industriji

Standardi nas spremljajo na vsakem koraku, ne da bi se tega zavedali. Prisotni so na delovnem mestu, na poti, doma in v prostem času. Urejajo in usklajujejo vse okrog nas in skrbijo, da je naše življenje varno in zdravo, okolje manj onesnaženo, izdelki zanesljivi, kakovostni in združljivi.

Standardizacija je kot sredstvo za ustvarjanje reda na določenem področju stara skoraj toliko, kot je staro človeštvo, le da tega izraza v daljni preteklosti niso poznali. Čim bolj se je človeštvo razvijalo, tem več standardov je veljalo. Eden od prvih primerov standardizacije je nastal ravno v papirni industriji, predpis o formatu papirja 210 x 298 (format A4), ki ga je izdala francoska revolucionarna oblast leta 1789.

Cilj evropske standardizacije je pripraviti prostovoljne standarde, ki bodo podlaga za notni evropski trg proizvodov in storitev. Še posebej pomembne cilje predstavljajo skrb za varnost proizvodov, uporabnikov in širšega okolja, večja kakovost proizvodov, pocenitev proizvodov in enostavnejše vzdrževanje ter postavljanje enotnih in nedvoumnih definicij ter enotnih metod preskušanja.

Standardi so zapisani sporazumi, ki temeljijo na priznanih rezultatih znanosti, tehnike in izkušenj. Pripravljeni so z namenom doseči optimalne koristi za skupnost. Z njihovo uporabo je mogoče odpraviti marsikatero nepotrebno oviro v trgovini, racionalizirati proizvodnjo in storitve ter omogočiti večjo združljivost izdelkov in storitev. V standardih lahko najdemo tehnične specifikacije in druga natančna merila, ki se pogosto uporabljajo kot pravila, navodila, preskusni postopki ali definicije posameznih značilnosti. Standardi se pripravljajo predvsem zato, da bi bili materiali, izdelki, postopki in storitve, ki so skladni z njimi, primerni za uporabo. Za sistem standardizacije na nacionalni ravni je odgovoren Slovenski inštitut za standardizacijo – SIST.

Standarde pripravljajo tehnični strokovnjaki v delovnih skupinah mednarodnih in evropskih tehničnih odborov, ki z njimi zagotavljajo visoko raven kakovosti proizvodov in storitev. Avtorji standardov

želijo, da bi standardi reševali resnične, sodobne probleme, saj so standardi učinkoviti le takrat, ko jih ljudje uporabljajo.

Standardizacija v Sloveniji

V Sloveniji so se aktivnosti na področju standardizacije papirne industrije začele leta 1994, ko je bil ustanovljen slovenski tehnični odbor SIST/TC VPK Vlaknine, papir, karton in izdelki. SIST/TC VPK spremlja delo evropskega tehničnega odbora CEN/TC 172 Vlaknine, papir, karton in lepenka ter mednarodnega tehničnega odbora ISO/TC 6 Papir, karton, lepenka in vlaknine. V 17 letih aktivnosti je slovenski tehnični odbor z metodo ponatisa kot slovenske standarde privzel okoli 150 evropskih in mednarodnih standardov

Evropski tehnični odbor CEN/TC 172 vodi sekretariat DIN Nemškega inštituta za standardizacijo. Delo CEN/TC 172 se odvija v okviru naslednjih delovnih skupin (WG): CEN/TC 172/WG 2 Papir, karton in lepenka za recikliranje

CEN/TC 172/WG 3 Papir, karton in lepenka v neposrednem stiku z živili - Analitske metode za ocenjevanje

CEN/TC 172/WG 6 Specifikacija lastnosti papirja za uporabo na napravah za kopiranje

CEN/TC 172/WG 8 Mehki tissue papirji – testne metode

CEN/TC 172/WG 12 Citotoksičnost

V okviru Mednarodnega tehničnega odbora ISO/TC 6 je aktivnih 19 delovnih skupin, ki so pripravile in objavile 178 standardov, v programu dela pa je priprava 27 standardizacijskih dokumentov. ISO/TC 6 je pripravil pet terminoloških standardov:

■ SIST ISO 4046-1:2004: Papir, karton, lepenka, vlaknine in izdelki iz teh materialov Slovar – 1. del: Abecedni seznam

■ SIST ISO 4046-2:2004: Papir, karton, lepenka, vlaknine in izdelki iz teh materialov Slovar – 2. del: Proizvodnja vlaken – izrazje

■ SIST ISO 4046-3:2004: Papir, karton,

lepenka, vlaknine in izdelki iz teh materialov Slovar – 3. del: Proizvodnja papirja – izrazje

■ SIST ISO 4046-4:2004: Papir, karton, lepenka, vlaknine in izdelki iz teh materialov Slovar – 4. del: Vrste papirja, kartona, lepenke in izdelkov iz teh materialov

■ SIST ISO 4046-5:2004: Papir, karton, lepenka, vlaknine in izdelki iz teh materialov Slovar – 5. del: Lastnosti vlaknin, papirja, kartona in lepenke

Kako vplivati na oblikovanje in vsebino standardov?

Sodelovanje pri pripravi evropskih in mednarodnih standardov v okviru delovnih skupin je možno preko nacionalnega tehničnega odbora SIST/TC VPK. Strokovnjaki na področju papirne in papirno-predelovalne industrije lahko postanejo člani nacionalnega tehničnega odbora SIST/TC VPK Vlaknine, papir, karton in izdelki in aktivno sodelujejo v procesu standardizacije. S sodelovanjem se lahko vpliva na vsebino standardov, hkrati se lahko predvidijo bodoče zahteve v standardu. **To pomeni prednost pred konkurenco, saj se lahko na podlagi hitre informacije proizvodnja prilagodi predčasno in tako skrajša čas dobave na trg.** Organizacije navajajo več razlogov, zakaj uporabljajo standarde, to so prenos znanja, znižanje stroškov in hitrejši čas dobave proizvoda in storitve.

V času gospodarske krize in podnebnih sprememb ter v času, ko iščemo poti do boljše energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije, smo začeli iskati tudi možnosti za izhod iz nastalega položaja. Standardizacija lahko pri tem ponudi pomoč in pomaga prehoditi načrtovano pot do rešitev hitreje in bolj usklajeno. Tega se zavedajo na vseh ravneh standardizacije, zato je opaziti pospešene dejavnosti na evropski in mednarodni ravni. Poleg tega ne gre pozabiti, da imajo vsi, tako posamezniki kot majhna podjetja, možnost vplivati na tok standardizacije.